

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ TÜRK BASININDA “RÜBAB” DERGİSİNİN YERİ VE ÖNEMİ

Place and Importance of “Rübab Journal” in II. Constitutional Monarchy Era Turkish Press

M. Halil SAĞLAM*

II. Meşrutiyet
Dönemi Türk
Basınında

434

ÖZ

Arastırmanın Temelleri: Türk basınında sistematik ve tematik açıdan incelenen dergilerimiz.

Arastırmanın Amacı: Yeni Türk edebiyatının dayandığı sosyal temelleri belirlemek açısından yapılacak araştırma ve incelemelerde II. Meşrutiyet döneminde yayımlanan Rübab dergisinin önemini vurgulamak.

Veri Kaynakları: Cemal Nadir idaresinde 07 Şubat 1911-23 Mayıs 1913 tarihleri arasında tamamı 116 sayı olarak yayımlana *Rübab* dergisi.

Ana Tartışma: Edebî dergiler üzerine yapılan bilimsel incelemelerden akademisyenler yeterince yararlanabiliyorlar mı?

Sonuçlar: Yeni Türk edebiyatının değişim ve gelişim sürecinde Rübab dergisinin çok önemli bir rolü olmuştur.

Anahtar Sözcükler: Rübab dergisi, Türk Edebiyatı Tarihi, sistematik ve tematik incelemeler

ABSTRACT

Bases Of Research: Do academicians adequately benefit from scientific studies on literary magazines?

Purpose Of The Research: The main purpose of this study is to emphasize the role of *Rübab* magazine, published during II.Constitutional Monarchy era, in respect of determination of social factors which reflected new Turkish Literature

Resources Of Data: 116 volumes of *Rübab* magazine under authority of Cemal Nadir from 07 February of 1911 to 23 May of 1913.

Main Discussion:

Conclusions: The *Rübab* magazine has had a predominant affect on development and alteration of new Turkish Literature.

Key Words: Journal *Rübab* , history of Turkish literature, systematic and thematic researches.

1. GİRİŞ

II. Meşrutiyet'in ilanıyla tanıştığımız matbuat, o zamandan beri siyasî hayatımızda büyük bir gücü temsil eden ve derece farkıyla her zaman etkili olan yepyeni bir kurumdu. Günümüzde basın ismiyle ifade edilen bu kurumun II. Meşrutiyet'in ilanından önceki dönemde gazeteden çok mecmuayı hatırlatan örneklerinin siyasî hayatta hemen hemen hiç sesleri ve yankıları yoktu. II. Meşrutiyet'in sağladığı özgürlük ortamı fikir, sanat ve siyaset dünyamızı derinden etkileyecek, uzun yıllar kendisinden söz ettirecek gazete ve dergilerin çıkarılmasına imkân sağlamıştır. Bu bakımdan meşrutiyetin ilânı yeni ve çok güçlü bir basın dünyasının ortaya çıkmasına zemin oluşturmuş, bununla birlikte basın hayatımıza kuvvetli bir dinamizm getirmiştir.

* Öğr. Gör., Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Türk basın hayatındaki bu gelişmelerin sonucunda edebî dergilerin sayılarında da önemli artışlar olmuştur. Bu dönemde arayış içerisinde olan edebiyatımıza yön veren en dikkate değer dergiler şunlardır: *Servet-i Fünûn*, *Edebiyat-ı Umûmiye*, *Nedim*, *Peyâm*, *Rûbab*, *Türk Yurdu*, *Şair*, *Şehbâl*, *Aşiyân*, *Sırat-ı Müstakim*, *Resimli Kitap*, *Yeni Mecmûa*, *Hüsün ve Şiir*, *Tarih ve Edebiyat*.

Rûbab dergisinin bu dergiler arasında önemli bir yeri vardır. İlk sayısı 26 Kânûn-ı sâni 1327 (1911) yılında çıkan haftalık derginin müdürü Fecr-i Âti hareketinin güçlü kalemi Şahabettin Süleyman Bey'dir. Ali Naci, Halit Fahri, Süleyman Sırrı, Hakkı Tahsin, Salahattin Enis, Yakup Salih, Yakup Kadri ve Safi Necip gibi dönemin genç kuşak yazarlarını bu dergi etrafında toplayan kişi Şahabettin Süleyman Bey olmuştur.

Derginin yayımlandığı yıllarda Galatasaray Lisesi'nde öğrenci olan ve bu yıllarda *Rûbab* dergisi müdürü Cemal Nadir Bey'le tanışan Beş Hececiler grubundan tanıdığımız Halit Fahri o yıllara ait hatıralarını *Edebiyatçılar Geçiyor* adlı kitabında şu şekilde anlatır.

“İşte o esnada *Rûbab* isminde haftalık edebi bir mecmua çıkmaya başlamıştı. Mecmua sahibi arzuhalçılığı edebiyatçılığa çeviren Cemal Nadir isminde – karikatürist Cemal Nadir değil! Aman yanılmayalım- kısa, sivri sakallı bir bey... çehresi de hayal meyal gözlerimin önüne geliyor. Ha... gözlükleri de vardı! İşte o edebiyat mecmuasında “Sana” isimli bir şiirim çıkmıştı. O güne kadar kim bilir kaç edebî mecmuanın yazı odasında elime kâğıtlarım ve defterlerim sıkıştırılıp nezaketle kovulduktan sonra ilk zaferim...”

Benim bir tek şiirim çıktı ya, artık bir şahsiyet sayılabiliyordum!... hemen ertesi hafta Galatasaray'daki arkadaşlardan Hemedanizade Ali Naci'yi de o dükkâna sürükledim. Dükkân diyorum; çünkü *Rûbab'ın* idarehanesi, bugün Şeref Sokağı'nın başındaki şekerci dükkanıdır! Daha evvel bakkal dükkânı da olmuştu.

Mecmuada biraz evvel yazı yazmaya başlayan bir genç daha vardı: meşhur natüralist romancı Salahattin Enis...ve bazı gençler: Yakup Salih'e ne oldu bilmem! İsmail Zühdü, Ahmet Haşim tarzında sembolik şiirler yazardı ve Çengelköyü'nde otururdu. Zayıf çelimsiz bir çocuktuk. Veremden öldü...

Başımızda üstat olarak *Rûbab'ın* da baş muharriri sıfatıyla Fecr-i Âti'nin Şahabettin Süleyman'ı vardı. Fecr- i Âti'ye, hatta büyük romancı Hüseyin Rahmi'ye o zaman bizleri, biz gençleri hücuma teşvik eden de O idi. İlkinin ne ise ama, ikincisini düşündükçe merhuma bugün bile için için kızıyorum; fakat yine de çok iyi kalbi vardı Şahabettin Süleyman'ın... Bu küçük zaafını da çoktan affetmeli idi. Değil mi ki bugün O da, toprak olan arkadaşlarımız arasındadır (Ozansoy, 1967: 6-8).”

Halit Fahri o yıllara ait hatıralarını işte bu şekilde anlatır. Yazarın bakış açısıyla naklettiğimiz ifadelerden hareketle *Rûbab* dergisinin yayın çizgisinde Fecr- Âti'nin ciddi anlamda etkisi olduğunu söyleyebiliriz. Aynı tespiti farklı araştırmacılar da görmek mümkündür:

“Bu devrin eserlerinde bariz bir Fecr-i Âti etkisi vardır. Buna sebep bir yerde *Rûbab'da*, A. Haşim, Şahabettin Süleyman, Tahsin Nahit, Celal Sahir gibi Fecr-i Âti şairleri ile aynı sayfeleri paylaşmak ise, bir yerde de H. Fahri'nin psikolojik temayülleridir (Özgül, 1986: 20).”

Türk aydını özellikle Tanzimat sonrası dönemde ülkenin içinde bulunduğu kaos ortamının etkisiyle maneviyata karşı inancını yitirmiştir. Bunun devamında özellikle II. Meşrutiyet devrinde Fecr-i Âti grubu didaktik ve realist şiire karşı sembolizmin müphemliği ile karşı koyarken hep felsefe ilminin derin manalarından faydalanmış bu yolla şiirin ufkunu genişletmeye çalışmıştır

Bu dönemlerde Türk aydınının özellikle batı kaynaklı çevirilerle eşyaya ve hadiselerle karşı yaklaşımının değiştiğini görüyoruz. Bu değişim sürecinin bir devamı olarak da *Rübab* dergisinde şiirler yayımlayan şairlerin bir kısmında kozmik âlemdeki unsurların tamamen felsefi ölçüler içerisinde algılandığını görüyoruz.

Rübab dergisinde sadece Fecr-i Âtî üslûbunda eserler yayımlanmış değildir. Dergide Servet-i Fünûn şairlerinden Tevfik Fikret'in, Cenap Şahabettin'in ve Recaizade Mahmut Ekrem'in şiirlerine de yer verilmiştir. Derginin Servet-i Fünûn şairlerine bu şekilde yer vermesini Servet-i Fünûncuların popülaritesinin bu dönemde de devam etmesine bağlayabiliriz. Derginin ilk sayısında Tevfik Fikret'in "Revzen-i Mahlu" şiiri yayımlanmış, bunun dışında 102. sayı bütünüyle Recaizade Mahmut Ekrem'in anısına çıkarılmıştır. Bu tarz yaklaşımın dışında derginin ağırlıklı olarak II. cildinde Milli Edebiyat cereyanı çizgisinde birçok şiirler ve hikâyeler yayımlandığını görüyoruz. Bu açıdan baktığımızda *Rübab* dergisinin geniş yelpazeli bir edebî misyona sahip olduğunu tespit ediyoruz. Dergi, arayış içinde olan Türk edebiyatının birçok sanatçısına kapısını açmış; her tür edebî anlayışa veya fikir akımına mensup şahsiyetler dergide yazılarını yayımlama imkânı bulmuşlardır.

Dergide şiir, hikâye, deneme, piyes, makale ve biyografi başta olmak üzere pek çok türde yazılar yayımlanmıştır.

Türk edebiyat tarihinde meşhur iki kalem savaşı vardır ki söz konusu bu kalem savaşlarının ikisi de *Rübab* dergisinde cereyan etmiştir. *Rübab dergisinin* yayımlandığı dönemdeki popülerliği temelde bu tartışmalara dayanır. Bu şiddetli tartışmalardan birincisi daha sonra kendilerini "Nayiler" olarak tanıtan Yeni Nesil ile Fecr-i Âtî temsilcileri arasında geçmiştir. Fecr-i Âtî'ye karşı cephe alan Nesli-Âtî'nin hamisi Şahabettin Bey'dir. Aslında Fecr-i Âtî kadrosunda bulunan Şahabettin Bey'in bu tartışmada muhalif cephede yer alması ilginçtir; fakat şunu belirtmeliyiz ki Şahabettin Bey tartışmalarda eski arkadaşlarına karşı bu muhalifliğini net bir şekilde ortaya koymamıştır. O'nun yaptığı, genç yazarları yeni bir edebî mektep ortaya koyamadıkları noktasında eleştirerek bu konuda onları teşvik etmek olmuştur. Nitekim olayların bizzat içerisinde bulunan Halit Fahri de bunu hatıralarında itiraf eder.

"Üstadımız Şahabettin Süleyman, Üstad, Fecr-i Âtî'den, biz edebî grubumuza verdiğimiz isimle Yeni Nesil! Şahabettin Süleyman'la bir anlaşmamız da var. Salahattin Enis, bu anlaşmaya bayılıyor. Yeni Nesil, Fecr-i Âtî'ye hücum edecek; Şahabettin Süleyman sözde kendi sanat okulunu müdâfaaya girişecek; ama biz de kurnaz fareler gibi o delikten içeriye dalacağız (Ozansoy, 1970:39)."

Şahabettin Bey'in, bu plânı çerçevesinde dergide yayımladığı "Batakılıkta" (21.sayı), "İnkâr" (24-25.sayı) ve "Takip" (28.sayı) makaleleri istenilen neticeyi vermiş; başta Ali Naci olmak üzere Salahattin Enis, Hakkı Tahsin ve Halit Fahri, Fecr-i Âtî aleyhine sert eleştiri yazıları kaleme almışlardır.

Uzun soluklu tartışmaların sonucunda Fecr-i Âtî yazarı Mehmet Rauf da kendilerine yapılan eleştirilerde gençleri haklı bulduğunu açıklayarak Fecr-i Âtî devrinin iflas ettiğini ilan etmiştir(Mehmet Rauf, 26 Temmuz 1914).

"*Rübab'da* Fecr-i Âtî'ye hücumlarıyla tanınan bu gençler önce *Nihal*, sonra da *Sâfahat* mecmuasını neşrederler. Ne gariptir ki *Rübab'da* Fecr-i Âtî'yi müdâfaa ediyor gibi görünen Şahabettin Süleyman da *Sâfahat'ın* daha ilk sayısında bu gençleri metheder ve onları **Nayiler** adıyla umûma tanıtmak ister (Polat, 19 Ağustos 1982:150)."

Şahabettin Bey'in "Nayiler Yeni Bir Gençlik Karşısında" başlığını taşıyan makalesinde Yeni Nesli şöyle tanıtır:

“Bugün yeni bir zümre-i güzide-i şebâb (gençlerden seçkin bir zümre) nayî kelimesinin etrafında toplanmış, yeni bir meslek-i edebî ile hayat-ı matbûata atılıyor. Filhakika **Nayiler** lafzı yabancılara bir şey ifade etmezse de bu, bence en manidar, en zîhayat, en ziyade rûh-ı esâsî-i Türkî ile mümtezc bir kelimedir...

Şu dakikadan itibaren yeni bir meslek-i edebî, tarih-i edebiyata ayak basıyor. Gençliğin humma-yı sanatla, menfaat beklemeyen humma-yı sanatla çırpınması, bence âti için en büyük ümittir. Sanatın en büyük simalarını, en büyük mekteplerini bu aşk-ı menfaat- nâ-endiş tevlid etmiştir.

Nayiliğin bu suretle pek büyük terakkiye mazhar olmasını temenni eder ve takdis eylediğim Fecr-Âti'ye mensup olmasaydım, o neslin Osmanlı edebiyatına ciddi hizmetler ifa ettiğine kâni bulunmasaydım yeni gençliğe iltihak etmek hususunda bir saniye tereddüt etmezdim (Şehabettin Süleyman, 6 Mart 1914:6).”

Şahabettin Bey'in bu makalesine göre **Nayilik**, vasıta ile esas, yani lisan ile hassasiyeti birleştirmek, vezin ve ahenkten başka süs kabul etmemek, sadeliği esas almaktan ibaretti.

Şahabettin Süleyman bu uzun makalesinin devamında **Nayi** ünvanlı Yeni Nesli şöyle takdim etmiştir:

“Halit Fahri, şark masallarını **Nayi** bir şekil ve ifadeyle tespite çalışırken, ötede Salahattin Enis, “hakikiyyun” mesleğini, Hakkı Tahsin esatir-i şarkıyeyi, Enis Behiç, Hıfzı Tefvik ve Orhan Seyfettin asr-ı ahir hislerini, Yakup Salih fantezilerini, Safi Necip, Maupassant tarzı-ı tahkiyesini aynı lisanla nakle uğraşıyorlar.”

Söz konusu makale içerisinde adı geçen şahıslara ait şiir ve nesir örnekleri verilerek **Nayilerin**, Türk edebiyatında yeni bir çığır açtığı belirtilmiştir.

Nayi, ney üflemek (ney çalan, neyzen) manasınadır. “ney” ise Mevleviliğin remzidir. Yeni Nesil gençlerinin Mevlevî Tarikatı ile doğrudan ilişkileri yoktur. Ancak ilham bakımından Mevlânâ Celâlettin Rumî'ye bağlanmak isterler. Bunlar edebiyatın millî oluşunu, “milliliği geçmişe bağlanışta” görerek Anadolu'daki Türk edebiyatının ilk devirlerine inmeyi, böylece XIII. asrın büyük mutasavvıfları olan Mevlânâ Celâlettin Rumî ile Yunus Emre'nin şiirlerindeki lirik ve mistik atmosferi kendi şiirlerinde de yaşatmayı denediler. Onlara göre estetik heyecan ile dil ve üslûbu tabîî bir şekilde birleştirmek, sade ve samimi bir ifade tarzı bulmak ve bundan doğan iç ahengi değerlendirmek gerekir(Akyüz, 1997: 169,170).

Halit Fahri Ozansoy ise **Nayiliği** hatıralarında şöyle açıklar:

“Efendim o zamanlarda Fransız sembolistleri yeni görüşleri, duyguları ve anlatış şekilleri ile klâsizmi de romantizmi de batırmış çıkmıştı. E..., bu yeni şiir cereyanına dayanılır mı? Biz de sembolist olmuştuk. Bu arada Paul Verlaine'in “de la musique avant toute chose/ her şeyden evvel musikî diye başlayan şiiri vardır ya, işte o şiirle Verlaine'in ortaya attığı teze sarılmıştık. Tez doğrudur, şiir iç sestir, şair kendi içinde o sesi bulabilirse orijinaldir, bulamazsa demek ki şiire yeni bir ses getirememiştir; mesela bizim edebiyatımızda yüce Yunus Emre'nin sesi kendisininse taklitçilerinin sesi kendilerinin değildir. Onun için Yunus unutulmaz yaşar, ötekiler kenarda kalırlar yahut büsbütün unutulur giderler. İşte Şahab'ın bizde bulunduğu iç musiki –ki o zaman buna “aheng-i derûni” ismini vermişti- böyle bir sestir ve ney sembolü ile bizi Mevlana Celalettin Rûmî'ye halef yapıyordu. O'nun “ney”i bizim neyimiz olmakta idi. Gelgelelim, bu **Nayiler** takma adı “Bizim Yokuş'ta” hemen “enayiler” olup çıkıvermişti. Yusuf Ziya Ortaç'ın *Akbaba'daki* hatıralarında yazdığına göre Cenap Şahabettin imiş hicvin mücidi! Olabilir, ben başkasından işitmedim bilmiyorum (Ozansoy,1970: 227,228).

Halit Fahri'nin yaptığı bu açıklamalardan **Nayilerin** özellikle sembolistlerden birinci derecede etkilendikleri ortaya çıkmaktadır.

Konuyla ilgili bir makale kaleme alan Sadık Tural, 1908-1923 yılları arasında, edebî alanındaki arayışların neticesi olarak **Nayiliğin** aslında Yahya Kemal'in tesiriyle meydana geldiği tespitinde bulunur.

"Hemen belirtelim ki, -câli, sun'î- **Nayiler** topluluğunun nazariyatçısı, yukarıdan beri anlattığı çarpıcı fikirleri Yahya Kemal'den almıştır; zaten Ş. Süleyman da bu husûsu saklamıyor:

"Şurada itirafı lâzıme-i vicdaniyeden olan bir hakikat vardır: O da bu nazariyenin mayasını, esasını, Avrupa'da senelerce tedkikat-ı edebiyede bulunduktan sonra, İstanbul'a avdet eden Yahya Kemal getirmesidir.'(Tural, 1983:117)."

"*Safahat-ı Şi'r ü Fikr'in* genç şairlerinin kendileri için bu çok yeni nazariyeyi kavrayabildikleri şüphelidir. Aslında Ş. Süleyman'ın da tam olarak anlayamadığı **Nayilikten**, onlar, Anadolu tarihinin eski günlerine dönmeleri, o mistik havanın şiirini yazmaları gerektiğinin sonucunu çıkarırlar (Özgül, 1986: 23)."

Sonuç itibariyle **Nayiler'in** ömrü pek kısa sürmüştür. Topluluk, düşüncelerini gerçekleştirecek değerde eser veremeden dağılmıştır. **Nayiler**, belki de edebiyatı Selanik cephesine kaptırmamak için yaptıkları bu mücadelede yenilgiyi kabul edip saf değiştirmek zorunda kalmışlardır.

Rübab dergisinde gelişen ikinci önemli polemik Hüseyin Rahmi'nin *Cadı* eseri hakkındadır.

"*Cadı* 355 sahifelik bir roman... Hakkında yapılan tenkitler münasebetiyle yazılan kitap adedi 5, yekûn sahife sayısı ise 599...Mecmua yaprakları arasında kalan yazılar da hesaba katılırsa bu rakam takriben 700 olabilir.(Polat, 1987: 44)."

Fecr-i Âtî'yle giriştikleri mücadelede rüşlerini ispat eden Yeni Nesil'in bu seferki hedefi Hüseyin Rahmi Bey'dir. Daha önce olduğu gibi bu tartışmanın da müsebbibi Şahabettin Süleyman'dır.

Derginin 51. sayısında Şahabettin Süleyman, "Son Bir Eser *Cadı*" yazısıyla eser sahibi Hüseyin Rahmi'yi ağır bir dille eleştirerek polemiği başlatmıştır. Bu yazıyı müteakip Şahabettin Bey'in genç talebeleri Halit Fahri, Ali Naci, Hakkı Tahsin, Salahattin Enis aynı dergide yayımladıkları makaleleriyle *Cadı* yazarını yıpratmaya başlamışlardır.

"*Cadı* münakaşasını kronolojik olarak takip ederken bu safhada Hüseyin Rahmi Bey'in bozuk bir asab, haddinden fazla yıpranmış sinirlerle, bağırıp çağırılmalarına şahit oluruz. Hıncını almak için O'na mecmua sahifeleri kâfi gelmez ve yetmiş iki sahifelik cevabî bir risale neşreder, 1329 (1913) tarihini taşıyan *Zamane Münekkitlerine Cevap: Cadı Çarpıyor* adlı eser beş bölümden müteşekkildir.(Polat, 1982:193).

Tartışmalara "*Cadı Hortladı*"(Ali Naci, 1912:281-292, 302) adlı yazısıyla katılan Ali Naci, Şahabettin Süleyman'ı savunarak Gürpınar'ı çok sert bir dille suçlar. Dergi sahibi Cemal Nadir Bey de Hüseyin Rahmi'yi ağır bir üslupla eleştirir (Cemal Nadir, "Bir İzah", *Rübab*, 1912: 298).

Bütün bu ağır eleştiriler neticesinde Hüseyin Rahmi *Şekavet-i Edebiye* adlı yeni bir kitabı kaleme alır (Göçgün, 1990: 74)."

Kronolojik açıdan incelediğimizde *Cadı* tartışmasının edebiyatımıza bu türde güzel eserler kazandırdığını tespit ediyoruz.

Türk edebiyatı tarihinde önemli bir yere sahip olan bütün bu tartışmalar *Rübab* dergisi etrafında şekillenmiştir. Bütün bu edebî polemikler ölçüsünde

baktığımızda *Rûbab* dergisinin 1912–1913 yılları arasında edebiyat sahasına büyük bir canlılık getirdiğini görüyoruz. Bu da onu bu yıllarda yayımlanan birçok edebî dergi arasında daha popüler hâle getirmiştir. *Rûbab'ın* bu yönüyle faaliyette olan bütün edebî dergiler arasında kilit bir dergi konumunda olduğunu söyleyebiliriz.

Rûbab dergisinin dikkat çeken bir başka yönü de kadın okuyuculara ve yazarlara verdiği önemdir. Dergide “Hanımlar Sütünü” bölümü oluşturularak hanım yazarlara da düşüncelerini okuyucuyla paylaşma zemini oluşturulmuştur. Hatta 112. sayıda yapılan bir açıklamayla derginin sadece kadınlara yönelik çıkarılması isteği dile getirilmiştir. Dergide yazıları yayımlanan bazı kadın yazar adları şunlardır: Banu Hanım, Belkıs Ferit Hanım, Belkıs Seniha, Betül Reşat, Maide Hanım, Neriman Nüzhet, Piyale Rükzan, Sadiye Vesile, Sadiye Ziya, Tebrike Hanım

Dergide yayımlanmış birçok şiir ve nesir türü yazıların edebiyatımıza önemli katkısı olmuş şöhretli kişilere ait olması da belirtilmesi gereken önemli bir husustur. Bu şair ve yazarlardan bazıları şunlardır: Tevfik Fikret, Cenap Şahabettin, Ahmet Haşim, Hüseyin Suat, Ali Canip, Fâik Ali, Celâl Sâhir, Tahsin Nahit, Hakkı Tahsin, Necmettin Sahir, Aka Gündüz (Enis Avni), Halit Fahri, Yakup Kadri, Kirpi (Refik Halit) ...

Tüm bu değerlendirmeler ışığında şunu ifade edebiliriz ki, edebiyat tarihi üzerine yapılacak çalışmalar ne derece çok ve çeşitli kaynaklarla zenginleştirilirse o derece sorunsuz bir şekilde kuşaktan kuşağa aktarılır. *Rûbab* dergisi üzerine yapılan sistematik ve tematik incelemelere bakıldığında, bu derginin Türk edebiyatı tarihinin sosyal ve kültürel temellerini ortaya koymak için hazırlanmak istenen eserlere önemli bir malzeme olacağı düşüncesindeyiz.

2. SONUÇ

Yeni Türk edebiyatı tarihi alanında yapılacak çalışmalar için II. Meşrutiyet döneminin özgürlük ortamında yayımlanan edebiyat dergilerinin çok önemli yeri vardır. Makalemizde *Rûbab* dergisinin tanıtımına dair söylediklerimizin bu derginin yeni Türk edebiyatının dayandığı sosyal temelleri tespit etme amacıyla yapılacak yeni çalışmalar için önemli bir ayna olduğunu yeterince ortaya koyduğu düşüncesindeyiz.

Söz konusu dönemde yayımlanmış edebî dergiler üzerinde birçok üniversitemizde sistematik ve tematik incelemeler yapılmaktadır. Şimdiye kadar bu alanda yapılan akademik düzeydeki çalışmaların tasnifli bir sistemle tek bir başlık altında derlenmesi araştırmacıların işini kolaylaştıracaktır.

KAYNAKÇA

- AKYÜZ, Kenan(1997). *Modern Türk edebiyatının ana çizgileri 1860-1923*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Ali Naci,(1912) Cadı Hortladı, *Rûbab*, C. II, 61,62.
- Cemal Nadir, (1912). Bir İzah, *Rûbab*, 1912, C.II, S. 62.
- GÖÇGÜN, Önder (1990). *Hüseyin Rahmi Gürpınar*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- GÜRPINAR, Hüseyin Rahmi, (1913).*Cadı çarpıyor*. İstanbul.
- Mehmet Rauf (1914) Fecr-i Âti'nin iflası, *Servet-i Fünûn*, S.1105.
- Şehabettin Süleyman (1914). Nayiler yeni bir gençlik karşısında. *Safahat-ı Şi'r ü Fikr*, S. 1.

OZANSOY, Halit Fahri (1967). *Edebiyatçılar geçiyor*. Ankara: Türkiye Yayınevi.

OZANSOY, Halit Fahri (1970). *Edebiyatçılar çevremde*. Ankara: Sümerbank Kültür Yayınları.

ÖZGÜL, Metin Kayahan(1986). *Halit Fahri Ozansoy*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

ÖZTÜRK, Necati (1955). Şahabettin Süleyman'ın hayatı ve eserleri. Yayınlanmamış Mezuniyet Tezi, İstanbul: İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkiyat Enstitüsü Tez N. 366.

II. Meşrutiyet
Dönemi Türk
Basınında

POLAT, Nâzım Hikmet (2005), *Rûbab mecmuası ve u. meşrutiyet dönemi Türk kültür, edebiyat hayatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.

POLAT, Nâzım Hikmet (1987). *Şahabettin Süleyman*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

440

POLAT, Nazım Hikmet, (Ağustos 1982). Yeni nesil tarafından rûbab mecmuasında fecr-i atıye karşı yürütülen mücadele. *Türk Dünyası Araştırmaları*, S.19.

POLAT, N. Hikmet (1982). Hüseyin Rahmi'nin cadı romanı hakkında münakaşalar. *Türk Dünyası Araştırmaları*, S. 21, Aralık 1982.

TURAL, Sadık (1983). Yahya Kemal'in arayışlarının yol açtığı bir topluluk: nayiler. *Ölümünün Yirmibeşinci Yılında Yahya Kemal Beyatlı*, TKAE Yayınları, Ankara.

Öğr. Gör. M. Halil SAĞLAM

28.02.1972 Siirt doğumludur. Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde lisan eğitimini, Yüzcü Yıl Üniversitesi'nde yüksek lisan eğitimini tamamlamıştır. Halen Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Öğretim Görevlisi olarak görev yapmaktadır.